

Znakování ruku v ruce

Speciální způsob používání znakového jazyka, při kterém jsou oba komunikující neustále v kontaktu „ruku v ruce“. Na rozdíl od taktilního znakového jazyka nejsou znaky hluchoslepým příjemcem aktivně odhmatávány, ale jsou prováděny pomocí jeho rukou (jsou ukazovány rukama příjemce). Znakování ruku v ruce používá obdobných, ne však shodných znaků jako taktilní znakový jazyk. Jednotlivé znaky jsou upraveny podle motorických schopností konkrétního hluchoslepeho (především dětí s přidruženým postižením), čímž se liší od taktilního znakového jazyka. Je tedy nutné předchodí obeznámení se specifiky znakového projevu konkrétního klienta.

Vhodné pro:

- osoby a děti s vrozenou hluchoslepotou
- osoby původně neslyšící, které ovládají znakový jazyk

Přednosti:

- je velmi podobné znakovému jazyku a taktilnímu znakovému jazyku
- jeho rychlost je srovnatelná s mluvenou řečí
- umožňuje úpravy dle potřeb konkrétního člověka

Nedostatky:

- vyžaduje dlouhodobou a náročnou výuku

Taktilní znakový jazyk

Taktilní (dotekový) znakový jazyk rovněž vychází ze znakového jazyka neslyšících, znaky jsou oproti znakům znakového jazyka specificky upraveny tak, aby bylo možné je odhmatat. Nemanuální faktory znakového jazyka (mimika, pohyby hlavy a těla), které je možné vnímat pouze zrakem, jsou v taktilním znakovém jazyce vyjadřovány prostřednictvím manuálních komponentů znaku – nejčastěji upraveným pohybem rukou a místem artikulace.

Vhodné pro:

- osoby původně neslyšící s později získanou vadou zraku

Přednosti:

- umožňuje plnohodnotnou komunikaci
- umožňuje nerušený jazykový a rozumový vývoj dítěte
- umožňuje komunikaci s neslyšícími uživateli znakového jazyka

Nedostatky:

- je mírně pomalejší než znakový jazyk neslyšících
- vyžaduje dlouhodobou a náročnou výuku

Modifikovaný znakový jazyk

Modifikovaný znakový jazyk vychází ze znakového jazyka neslyšících, je však specificky upraven podle potřeb a podmínek konkrétního hluchoslepého člověka. Jeho uživateli jsou nejčastěji lidé se zúženým zorným polem a od znakového jazyka neslyšících se odlišuje zejména zmenšením oblasti artikulace, zpomalením rychlosti pohybů, nižší mírou využívání nemanuálních prostředků apod.

Vhodné pro:

- osoby původně neslyšící s později získanou vadou zraku, která již neumožňuje vnímání „klasického“ znakového jazyka

Přednosti:

- umožňuje plnohodnotnou komunikaci
- umožňuje nerušený jazykový a rozumový vývoj dítěte

Nedostatky:

- vyžaduje dlouhodobou a náročnou výuku
- je obvykle pomalejší než znakový jazyk a mluvená řeč

ZDROJ: Langer, Jiří a kol. *Komunikace dětí s hluchoslepotou*. Olomouc. 2008. CD-Rom